

**ГАЛИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА
Відділення сфери послуг**

Циклова комісія дисциплін
готельно-ресторанної справи та туризму

**КУРСОВА РОБОТА
на тему: «ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ПРОПОЗИЦІЙ НА РИНКУ
ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ»**

Виконав (ла): ст. гр. ГР-28б

Цетнар Олена Борисівна

Науковий керівник: к.е.н.,
викладач

Муха Роксолана Андріївна

Кількість балів _____

Національна шкала _____

ECTS _____

Члени комісії

(підпис)(прізвище та ініціали)

(підпис)(прізвище та ініціали)

(підпис)(прізвище та ініціали)

Тернопіль 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАВТВА.....	4
1.1. Дослідження вітчизняного і закордонного досвіду щодо організації еко-готелів та надання еко-послуг у засобах розміщення.....	4
1.2. Законодавчі та нормативні документи з охорони навколишнього середовища у зоні розташування готелю.....	9
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКО-ПРОПОЗИЦІЙ НА РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ГОТЕЛЮ «ТЕРНОПІЛЬ»)	14
2.1. Загальна характеристика функціонування готелю «Тернопіль».....	14
2.2. Дослідження екологічності надання послуг розміщення у готелі «Тернопіль».....	21
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАДАННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИХ ПОСЛУГ У ГОТЕЛІ «ТЕРНОПІЛЬ»	28
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	46

ВСТУП

Проблема збалансованого сталого розвитку та екологічної стійкості у сфері готельних послуг є дуже важливою в наш час, оскільки екологічні питання в останні роки стали не лише предметом всесвітньої уваги, а й ключовим аспектом вибору споживачами.

Актуальність цієї теми визначається зростанням екологічної свідомості серед споживачів, змінами в законодавстві стосовно екологічних стандартів у готельній галузі та конкурентною боротьбою за ринкові позиції через екологічні ініціативи.

У сучасному світі, орієнтованому на сталий розвиток та екологічну стійкість, готельний бізнес стикається з унікальними викликами, пов'язаними із забезпеченням якісних послуг для клієнтів, а водночас, з мінімізацією негативного впливу на довкілля. У контексті України, яка славиться своєю багатою природною спадщиною та туристичним потенціалом, екологічна стійкість готельних послуг стає ключовою складовою успішності та конкурентоспроможності галузі.

Люди не лише шукають комфорт та якість готельного обслуговування, але також віддають перевагу підприємствам, які відзначаються екологічною відповідальністю та приймають активну участь у заходах з охорони природи. В умовах стрімкого розвитку туризму в Україні, впровадження екологічних ініціатив у готельному бізнесі стає важливим етапом для забезпечення сталого розвитку та задоволення очікувань сучасних подорожуючих.

Отже, проблема екологічної стійкості в готельній галузі стає важливою як з точки зору забезпечення екологічно чистого та сталого розвитку, так і з позиції конкурентоспроможності та задоволення очікувань сучасних споживачів.

Метою дослідження є глибоке вивчення проблем екологічної стійкості в готельній галузі України, визначення можливостей ефективного впровадження екологічних ініціатив, аналіз екологічної конкуренції, прослідкування попиту споживачів на екологічно чисті готельні послуги та розробка конкретних пропозицій, спрямованих на поліпшення екологічної ефективності готельних

послуг. Дослідження в цій області може сприяти створенню більш сталого та екологічно чистого сектору готельних послуг в Україні, що відповідає сучасним тенденціям та вимогам споживачів.

Об'єктом дослідження в даній курсовій роботі виступатиме готель «Тернопіль», екологічність послуг якого і аналізуватиметься; предметом – екологічні практики та ініціативи, які він використовує.

Предметом дослідження є екологізація пропозицій на ринку готельних послуг України. Дослідження включає в себе аналіз та розробку пропозицій, спрямованих на збереження навколишнього середовища та зменшення впливу готельного бізнесу на екологію.

Завдання дослідження:

- дослідити вітчизняний та закордонний досвід щодо організації еко-готелів та надання еко-послуг у засобах розміщення;
- проаналізувати законодавчі та нормативні документи з охорони навколишнього середовища у зоні розташування готелю;
- дослідити еко-пропозиції на ринку готельних послуг України на прикладі готелю «Тернопіль»;
- провести загальну характеристику функціонування готелю «Тернопіль»;
- дослідити екологічність надання послуг розміщення у готелі «Тернопіль»;
- запропонувати напрями вдосконалення надання екологічно безпечних послуг у готелі «Тернопіль».

Методи, які використані у роботі: аналізу при дослідженні екологічних практик в Україні та світі, порівняння та експертних оцінок досліджуючи відгуки споживачів готельних послуг; групування та моделювання при визначенні основних напрямків вдосконалення екологічності послуг готелю «Тернопіль».

Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, чотирьох підпунктів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАВТВА

1.1. Дослідження вітчизняного і закордонного досвіду щодо організації еко-готелів та надання еко-послуг у засобах розміщення

Екотуризм в Україні може бути особливо привабливим, оскільки країна багата на природні краси та різноманітні екосистеми (Додаток А) [4].

Обираючи такі місця для відвідування, туристи можуть не лише насолоджуватися природною красою, але й допомагати у збереженні цих унікальних екосистем через підтримку екологічно чистого туризму.

Найголовнішим етапом розвитку екотуризму є впровадження еко-послуг в засобах розміщення та відкриття так званих «зелених готелів», які все більше користуються популярністю [17].

Еко-готелі, також відомі як "зелені готелі" або "екологджмент готелі" - це готелі, які приділяють особливу увагу сталому розвитку, збереженню природних ресурсів і мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище. Ці готелі дотримуються різних екологічно-орієнтованих практик з метою зменшення свого відбитку на екосистему [27], наприклад:

1. Енергоефективність. LED-лампи споживають значно менше енергії порівняно з традиційними лампами, такими як ртутні або люмінесцентні та мають довший термін служби, що зменшує необхідність часто замінювати лампи і, таким чином, зменшує відходи; використання ізоляційних матеріалів, таких як спеціальні утеплюючі матеріали для стін, даху та вікон, дозволяє зберігати тепло в приміщенні, зменшуючи потребу у використанні систем опалення та кондиціонування.

Ці технології не лише допомагають готелям зменшити енерговитрати і витрати на комунальні послуги, але й сприяють покращенню якості середовища, зменшуючи викиди в атмосферу і кількість відходів. Гості таких готелів можуть бути впевнені, що їх перебування сприяє збереженню енергії та зниженню впливу на екосистему.

2. Водозбереження. Ефективне використання водних ресурсів та їхнє збереження є важливою частиною екологічних ініціатив у готелях та інших закладах розміщення.

Встановлення водозберігаючих приладів, таких як душові головки і кранові вентиля дозволяють знизити кількість використаної води без втрати комфорту для гостей; використання сучасних систем моніторингу, дозволяє відстежувати та контролювати витрати води в режимі реального часу; застосування оборотних систем, які дозволяють повторно використовувати воду для різних цілей.

Впровадження цих практик сприяє зменшенню витрат води, покращенню ефективності водопостачання та водовідведення, а також зниженню екологічного відбитку готелів та подібних закладів.

3. Використання відновлюваних ресурсів. Використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячні батареї і вітряні турбіни, у готелях та інших закладах розміщення може суттєво зменшити їхню залежність від традиційних енергетичних джерел і зменшити викиди парникових газів.

Ці заходи сприяють зменшенню кількості викидів CO₂, покращенню сталості та зменшенню витрат на комунальні послуги для готелів та інших закладів розміщення. Більшість цих технологій також мають додатковий позитивний ефект на імідж готелю як сталого та екологічно свідомого закладу.

4. Управління відходами. Роздільний збір відходів, рециклінг та мінімізація використання одноразових матеріалів є важливими екологічними практиками у готелях та інших закладах розміщення. Такі заходи спрямовані на зменшення кількості відходів, їхню подальшу переробку та використання більше екологічно зручних матеріалів.

Реалізувати це можна встановленням відповідних контейнерів для сортування відходів на різні фракції, такі як папір, пластик, скло, метал та органічні відходи; укладанням договорів з місцевими підприємствами для регулярного збору та переробки відходів та заміною одноразового посуду та упаковки на біорозпадаючі альтернативи. Ці заходи допомагають готелям

зменшити вплив на навколишнє середовище, підтримувати принципи сталого розвитку та задовольняти попит споживачів на екологічно свідомі послуги. Вони також можуть бути ефективним засобом реклами та напрямом підвищення іміджу готелю.

В Україні також існують готелі та інші заклади розміщення, які пропонують еко-послуги для своїх гостей. Вони спрямовані на створення позитивного впливу на природу та суспільство, сприяючи збереженню навколишнього середовища і підтримці місцевих спільнот [18].

Вони часто включають в себе послуги екологічних гідів, які надають інформацію та освіту туристам про природу та біорізноманітність регіону, допомагаючи зрозуміти важливість їх збереження.

Еко-послуги можуть включати в себе різноманітні ініціативи та зручності, спрямовані на зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та стимулювання сталого способу життя, такі як:

1. Екологічно чисті матеріали. Цей напрям охоплює використання матеріалів, які мають менший екологічний відбиток та менше шкодять навколишньому середовищу. Наприклад, використання матеріалів, які можуть розкладатися природою, таких як бавовна, льон або конопля, вирощених з дотриманням принципів відновлюваності та екологічно чистих теплоізоляційних матеріалів, таких як вовна, целюлоза чи конопля.

Використання екологічно чистих матеріалів сприяє зменшенню впливу готелів на довкілля та створює більш здорове та екологічно свідоме середовище для гостей і працівників. Окрім того, застосування матеріалів, що мають мінімальний вплив на довкілля, може відповідати вимогам екологічних сертифікацій та підвищити імідж готелю серед екологічно свідомих споживачів [26].

2. Місцева кулінарія. Включення страв із місцевих продуктів у меню готелю або ресторану сприяє підтримці місцевих фермерів, розвитку місцевої економіки та зменшенню вуглецевого сліду через скорочення транспортних витрат та збільшення сталості місцевих продуктів. Застосування місцевих

інгредієнтів не лише покращує смак та якість страв, але також позитивно впливає на місцевих постачальників та споживачів. Замість далекого транспортування продуктів, їхнє використання забезпечує сталість та підтримує екологічно свідомий підхід до гастрономії.

3. Еко-освіта. Надання інформаційних матеріалів для гостей є важливим елементом сталого готельного бізнесу та може сприяти усвідомленню гостями екологічно свідомого способу життя. Такі матеріали можуть бути розміщені в номерах, лобі готелю, на веб-сайті готелю чи в спільних зонах. Ці інформаційні матеріали не лише нададуть гостям необхідну інформацію, але й заохотять долучитися до сталості та екологічно свідомого способу життя під час перебування в готелі.

4. Еко-транспорт. Заохочення гостей використовувати громадський транспорт, велосипеди та інші екологічно чисті транспортні засоби може в значущий спосіб допомогти зменшити вуглецевий слід та покращити екологічну стійкість готелю. Ці заходи можуть не лише сприяти зменшенню впливу готелю на навколишнє середовище, а й створювати позитивний імідж готелю в очах екологічно свідомих гостей.

Світовий досвід у сфері еко-послуг визначається численними ініціативами, стратегіями та успішними прикладами. Декілька країн та регіонів вирізняються своєю активною участю у розвитку та популяризації екотуризму [16].

Коста-Рика є однією з лідерів у сфері екотуризму. Вона вирізняється багатоманітністю природною різноманітністю та заповідниками. Коста-Рика активно розвиває ініціативи сталого розвитку, сприяє збереженню природних резерватів та включає місцеве населення у туристичну діяльність.

Як і Коста-Рика, Еквадор активно використовує свою природну різноманітність для привертання туристів. Головною атракцією є амазонський дощовий ліс та вулканічні пейзажі. Уряд розвиває проекти з охорони природи та сприяє участі місцевого населення у туристичній галузі.

Норвегія пропонує туристам активний відпочинок в природі та розвиток екологічних проектів. Спеціальні туроператори пропонують еко-тури у

національних парках, а також використовують електричні човни, екологічно чисті готелі та інші засоби для зменшення впливу туризму на довкілля.

Нова Зеландія славиться своєю вражаючою природою. Тут вдало реалізовані програми з управління туристичними потоками, збереженням ендемічних видів та впровадженню екологічно чистих технологій.

Африканська країна Ботсвана визначається еко-сафарі та програмами збереження дикої природи. Ботсвана зосереджується на збереженні та захисті своїх національних парків, а також включенні місцевого населення у туризм.

Ісландія славиться своєю унікальною природною спадщиною, і тут акцентується увага на сталому розвитку. Заходи з енергоефективності, використання відновлювальних джерел енергії та збереження екосистем є важливою частиною туристичної стратегії.

Ці країни вирізняються своїми успішними прикладами в наданні еко-послуг, але важливо враховувати індивідуальні особливості кожного регіону.

Розвиток еко-готелів в Україні може зустрічати ряд проблем, які впливають на його потенціал та реалізацію. Багато природних регіонів, які мають потенціал для екотуризму, можуть бути віддаленими та мати обмежений доступ. Відсутність адекватної інфраструктури (доріг, готелів, ресторанів) ускладнює залучення туристів[15].

У деяких природних регіонах відсутні або неефективні механізми управління, які б захищали природу від можливого негативного впливу туризму. Зростання популярності деяких природних регіонів може викликати проблеми з надмірним туризмом, який може призвести до забруднення, зношення стежок, та втрати біорізноманіття. Відсутність чітких стратегій та планів може призвести до неврегульованого розвитку, що загрожує природним екосистемам.

Для успішного впровадження еко-послуг та відкриття «зелених готелів» в Україні необхідно працювати над вирішенням вищевказаних проблем шляхом ефективного управління, створення умов для екологічно чистих бізнес-практик, та залучення громадськості[10].

1.2. Законодавчі та нормативні документи з охорони навколишнього середовища у зоні розташування готелю

Законодавча база з охорони навколишнього середовища у зоні розташування готелю може значно варіюватися в залежності від конкретної країни, регіону чи місцевості. Однак, в багатьох країнах існують загальні норми та стандарти, які визначають правила охорони довкілля та сталий розвиток.

Законодавство може встановлювати:

- стандарти та обмеження для викидів різних забруднюючих речовин у повітря, воду та ґрунт;
- стандарти, що спрямовані на стимулювання будівництва та експлуатації готелю з використанням енергоефективних технологій та екологічно чистих матеріалів;
- вимоги щодо проведення оцінки впливу будівництва та експлуатації готелю на навколишнє середовище;
- вимоги до обробки та викидів стічних вод;
- вимоги до сортування відходів, їх утилізацію та переробку;
- стандарти, що сприяють використанню відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна чи вітрова енергія тощо.

Важливо надійно ознайомлюватися із специфічним законодавством та нормативами конкретної країни та регіону, де розташований готель, оскільки це визначає обов'язкові вимоги та стандарти для забезпечення охорони навколишнього середовища. Нижче викладено приклади нормативних документів у деяких країнах.

Європейський союз. Рамкова директива з оцінки впливу на навколишнє середовище (EIA) є ключовим європейським інструментом, спрямованим на захист навколишнього середовища. Застосування EIA робить можливим ретельне вивчення та оцінку впливу великих проєктів перед їхнім реалізацією, сприяючи забезпеченню екологічно стійкого розвитку та захисту навколишнього середовища в країнах Європейського Союзу [7].

Директива про інтегрований ліцензійний режим (IED), офіційно відома як Директива 2010/75/ЄС, є ключовим європейським інструментом, спрямованим на регулювання викидів з промислових установ та забезпечення високого рівня охорони навколишнього середовища. Ця директива була прийнята з метою створення єдиної та інтегрованої системи ліцензування для промислових установ у Європейському Союзі та має на меті вдосконалити систему регулювання промисловості в Європейському Союзі, забезпечуючи високий рівень захисту навколишнього середовища та узгодженість підходів між різними країнами-членами.

Сполучені штати Америки. Закон про чисте повітря (Clean Air Act) — це федеральний закон Сполучених Штатів Америки, прийнятий з метою контролю і регулювання забруднення повітря та захисту якості повітря в США. Він служить правовою основою для захисту повітря та здоров'я громадян від шкідливих викидів. Закон про чисте повітря відіграв важливу роль у зменшенні забруднення повітря в Сполучених Штатах та створенні ефективних механізмів контролю за викидами. Він також визначає обов'язки федеральних, штатних та місцевих органів для забезпечення дотримання стандартів якості повітря та захисту здоров'я громадян [29].

Закон про чисту воду (Clean Water Act) — це важливий федеральний закон Сполучених Штатів Америки, призначений для захисту водних ресурсів від забруднення та забезпечення їхньої відповідності стандартам якості води. Цей закон є ключовим інструментом для забезпечення чистоти та сталості водних ресурсів в Сполучених Штатах. Він дозволяє уряду та громадськості ефективно контролювати та відновлювати якість води в ріках, озерах, струмках та інших водоймах [30].

Бразилія. Закон про національну політику довкілля (Lei da Política Nacional do Meio Ambiente) визначає загальні принципи і стандарти для охорони навколишнього середовища в Бразилії. Він встановлює основи для вивчення впливу на довкілля, контролю забруднення, збереження природних ресурсів та сприяння сталому розвитку.

Цей закон визначає загальні принципи і стандарти для охорони навколишнього середовища в Бразилії. Він встановлює основи для вивчення впливу на довкілля, контролю забруднення, збереження природних ресурсів та сприяння сталому розвитку.

В Україні охорона навколишнього середовища регулюється рядом законодавчих та нормативних актів. Деякі з них стосуються безпосередньо готелів та туристичних об'єктів. Важливо враховувати, що нормативна база може змінюватися, тому важливо ознайомлюватися з останніми оновленнями [2].

Основні закони та нормативні акти в Україні, які можуть впливати на готелі та їхню взаємодію з навколишнім середовищем, включають:

1. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" (№ 2818-ХІІ від 25.06.1992), який визначає основні принципи та завдання охорони природи, правила використання природних ресурсів, та встановлює відповідальність за порушення екологічного законодавства [11].

2. Закон України "Про туризм" (№ 3245-ІІІ від 05.04.2001) визначає основні принципи регулювання туристичної діяльності в Україні, включаючи стандарти та вимоги до туристичних підприємств [13].

3. Земельний кодекс України встановлює правила використання та охорони земель, що може впливати на розміщення готелів та їхніх інфраструктурних об'єктів [14].

4. Водний кодекс України регулює використання та охорону водних ресурсів, що може бути важливим для готелів, особливо тих, які розташовані біля водойм [3].

5. Закон України "Про природно-заповідний фонд" (№ 2456-12 від 18.02.1992) регулює статус і використання природно-заповідних територій, що може впливати на розташування готелів у визначених екологічно чутливих зонах [12].

6. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Переліку видів діяльності, які можуть мати негативний вплив на довкілля" (№ 1722 від

21.12.1998) визначає види діяльності, що підлягають обов'язковому екологічному оцінюванню, до яких може відноситися будівництво готелів [21].

Окрім основних законів, регулюючих охорону навколишнього середовища та діяльність готелів в Україні, існують інші нормативні документи, які можуть мати важливе значення для виконання стандартів та вимог щодо екологічної сталості.

Готелі можуть дотримуватися стандартів та норм систем сертифікації, таких як ISO 14001 (стандарт екологічного менеджменту) чи інших відомих екологічних сертифікатів (Додаток Б).

Нормативні документи щодо водо-, енергозбереження та відходів, в яких органи державної архітектурно-будівельної інспекції, місцеві енергетичні служби та санепідемслужба можуть встановлювати конкретні нормативи щодо раціонального використання води, енергії та управління відходами.

Ще одним нормативним документом є «Норми викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря». Згідно з нормами, встановленими Державними санітарними нормами та правилами, готелі зобов'язані дотримуватися певних обмежень з викидами в атмосферу.

Державний архітектурно-будівельний нагляд встановлює технічні умови та стандарти для будівництва, які можуть включати вимоги до енергоефективності та використання екологічних матеріалів; місцеві органи можуть встановлювати вимоги до озеленення та благоустрою територій, де розташовані готелі.

Екологічні сертифікати для готелів є ефективним засобом підтвердження їхнього зобов'язання до сталого розвитку та збереження довкілля [1].

Світова практика екотуризму вирізняє наступні екологічні сертифікати:

1. LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) є одним з найвідоміших світових стандартів для оцінки сталості будівель, включаючи готелі. Він визначає критерії для енергоефективності, використання матеріалів, які не шкодять навколишньому середовищу, та збереження води (Додаток В).

2. EarthCheck надає світово визнані сертифікаційні рішення для готелів та туристичних підприємств. Вони використовують стандарти для вимірювання та оцінювання впливу готелю на навколишнє середовище.

3. Програма Green Key присуджує сертифікати готелям, які дотримуються високих стандартів екологічної сталості та розвитку. Критерії включають ефективне використання енергії та води, управління відходами, екологічні закупівлі тощо (Додаток Г).

4. Rainforest Alliance пропонує сертифікацію для готелів, які дотримуються принципів сталого розвитку та збереження природи. Вони враховують аспекти, такі як екологічна чистота будівель, управління природними ресурсами та підтримка місцевих спільнот.

5. Travelife – це міжнародна ініціатива, яка пропонує сертифікацію для готелів, які приділяють увагу сталості та відповідальному туризму (Додаток Д).

6. BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method), це ще один стандарт для оцінки сталості будівель. BREEAM враховує ряд аспектів, включаючи управління водами, енергоефективність, транспорт та інші (Додаток Е).

Ці документи можуть бути визначені на різних рівнях – від національних до місцевих – і їх виконання може вимагати співпраці готелів із різними державними та місцевими органами, а також сторонніми експертами з питань екології та сталого розвитку.

Розглянувши теоретичні відомості про еко-готелі та проаналізувавши світові та вітчизняні практики впровадження еко-послуг у засобах розміщення доцільно розглянути аспекти, а саме дослідження еко-пропозицій на ринку готельних послуг України на прикладі готелю «Тернопіль».

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКО-ПРОПОЗИЦІЙ НА РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ГОТЕЛЮ «ТЕРНОПІЛЬ»)

2.1. Загальна характеристика функціонування готелю «Тернопіль»

ПрАТ "Тернопіль-Готель" засновано в 1997р. за юридичною адресою Україна, 46001, Тернопільська область, місто Тернопіль, вулиця Замкова, будинок 14 [19].

Керівником організації є Головка Станіслав Миколайович. Кінцевим бенефіціарним власником - Кочерган Богдан Васильович.

Розмір статутного капіталу готелю складає 1 460 727,00 грн. Організаційно правова форма функціонування – приватне акціонерне товариство. З часу заснування акціонерне товариство кілька разів змінювало організаційно-правову форму (табл. 2.1) [8].

Таблиця 2.1

Організаційно правові форми ПрАТ «Тернопіль-готель»*

Дата змінення	Організаційно-правова форма	Зміни	Документ, згідно якого проводиться зміна
1	2	3	4
21.02.1995р.	Об'єднання готельного господарства «Тернопіль»	Орендна фірма готельного господарства «Тернопіль»	Розпорядження Тернопільської міської ради №60
25.07.1997р.	Орендна фірма готельного господарства «Тернопіль»	Відкрите акціонерне товариство «Тернопіль-готель»	Реорганізовано на підставі наказу Фонду комунального майна м. Тернопіль №154
01.06.2011р.	Відкрите акціонерне товариство «Тернопіль-готель»	Публічне акціонерне товариство «Тернопіль-готель»	Закон України «Про акціонерні товариства»

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4
19.06.2017р.	Публічне акціонерне товариство «Тернопіль-готель»	Приватне акціонерне товариство «Тернопіль-готель»	

*Джерело: розроблено автором самостійно на основі [8]

Акціонери готелю ПрАТ «Тернопіль-готель» з найбільшими частками представлені на рис.2.1.

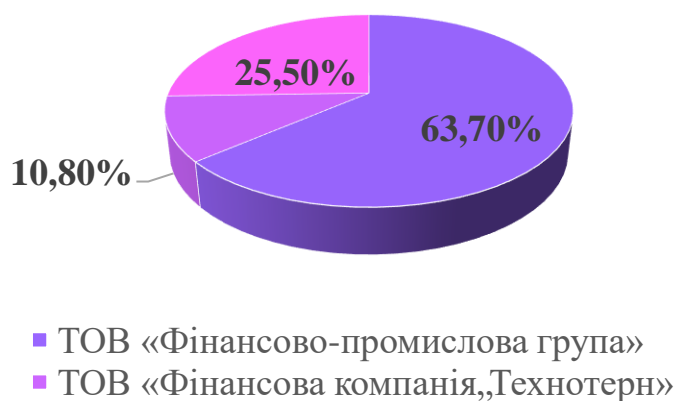

Рисунок 2.1. Найбільші акціонери ПрАТ «Тернопіль-готель»*

*Джерело: розроблено автором самостійно на основі [8]

Основним видом діяльності згідно КВЕД є 55.10 Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування.

Інші види діяльності ПрАТ «Тернопіль-готель»:

- 79.11 Діяльність туристичних агентств;
- 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- 56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування;
- 68.32 Управління нерухомим майном за винагороду або на основі контракту;

- 35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря;
- 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Бізнес-структура ПрАТ «Тернопіль-готель» складається з:

- готелю «Тернопіль»;
- готелю «Галичина»;
- закладів харчування, які розміщені на території даних готелів.

Готель «Тернопіль» знаходиться у самому центрі міста Тернопіль. Клас готелю визначається у 3 зірки. На сайті Booking.com має рейтинг 8.7. Основні параметри оцінки якості надання послуг відвідувачами подано на рис. 2.2

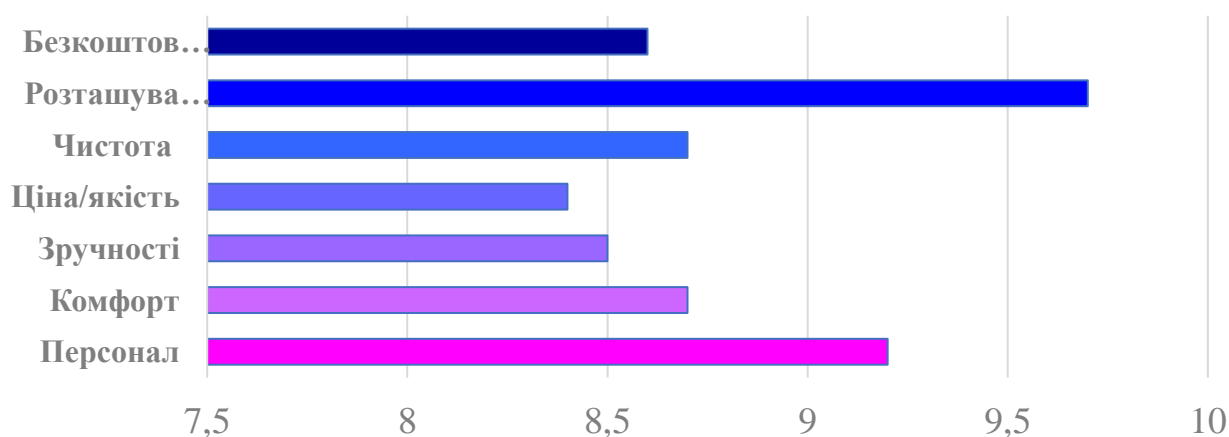

Рисунок 2.2. Оцінки готелю «Тернопіль» від гостей*

*Джерело: розроблено автором самостійно на основі

Перевагами готелю є його близьке розташування до вокзалів (залізничного та авто-), а також панорамний вигляд на озеро та місто. З внутрішньої сторони відкривається вигляд на Тернопільський став, а з зовнішньої можна побачити діловий центр міста Тернополя та Архикатедральний Собор Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці.

Основною послугою готелю «Тернопіль» є розміщення гостей, надання їм місця для ночівлі. Додаткові послуги (безкоштовні та додатково оплачувані) подані в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Додаткові послуги готелю «Тернопіль»[6]*

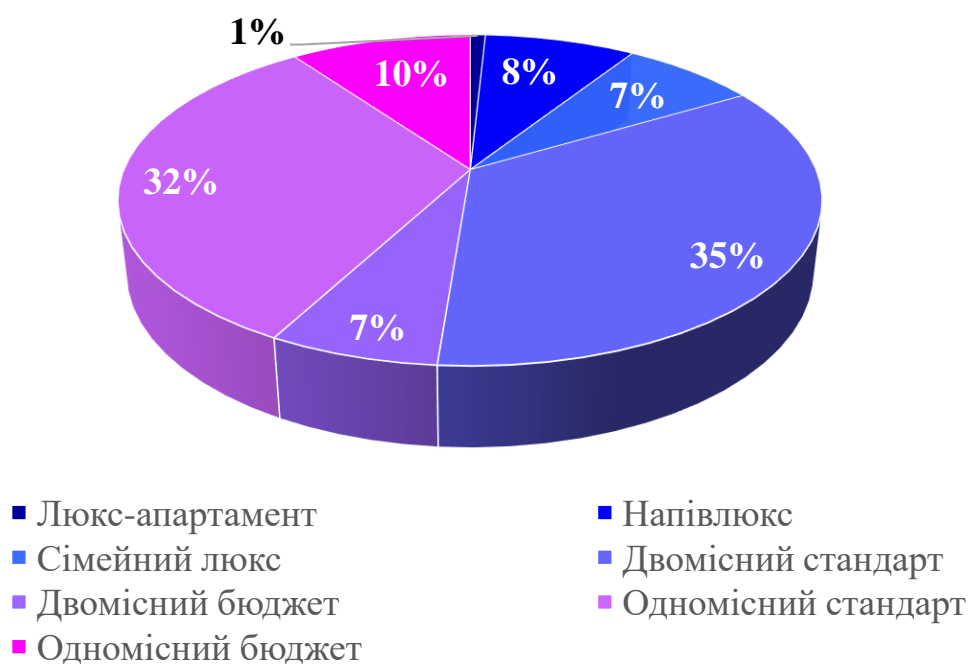
Безкоштовні	За додаткову оплату
Wi-Fi	Конференц-зал
Прибирання Сейф Пункт обміну валют Приватна автостоянка	Пральня Прасування одягу Банкет-зал Масаж

* Джерело розроблено автором на основі [21]

Заклад позиціонується як бізнес – готель. Тому його часто використовують для проведення конференцій та бізнес-зустрічей.

За час існування готель кілька разів змінював зовнішній вигляд (Додаток Ж) [9].

Номерний фонд готелю налічує 121 номер. Кількість ліжко-місць – 191. Вартість номерів в діапазоні 1100 – 5300 грн. Усі номери в готелі діляться на 7 категорій (рис.2.3).

Рис. 2.3. Структура номерного фонду готелю «Тернопіль»*

*Джерело: розроблено автором самостійно

Характеристика номерного фонду:

1. Люкс-апартамент – 3-кімнатний номер з прямим виглядом на озеро.

Особливостями побудови номеру є:

- спальня зі скляною перегородкою, вікна якої виходять на парковку.

Також має ванну кімнату;

- вітальня в якій є камін, телевізор та розкладний диванчик, що слугує двома додатковими спальними місцями. Вікна вітальні виходять на озеро;

- переговорна кімната, у якій розміщено великий круглий стіл та камін, вікна якої також виходять на озеро (Додаток 3, рис.1 – 5).

Єдиний в готелі номер даного класу. Вартість 5300 грн.

Напівлюкс – сучасно обладнані великі номери, які здебільшого мають боковий вид з балкону на озеро. У номері є камін, зона релаксу та ліжко King Size та ванна кімната з душовою кабіною. Готель має 10 номерів даної категорії. Вартість однієї ночі 2750 грн (Додаток 3, рис.6 – 11).

2. Сімейний напівлюкс – 2-кімнатний номер, вікна якого виходять на центральну частину міста. Особливістю даного номеру є:

- простора спальня з великим балконом, який відкриває панораму на центр Тернополя;

- вітальня, де розміщено шафу для одягу та невеликий диванчик, який при розкладанні дає одне додаткове спальне місце.

Лише в цій категорії номерів є ванна, а не душова кабіна. Тому номер буде зручним для гостей з дітьми (Додаток 3, рис. 12 – 16).

Кількість номерів у категорії – 9. Вартість 2640 грн.

Двомісний стандарт – номери даної категорії знаходяться на всіх поверхах готелю (3 – 5 поверх). Усі вони виходять вікнами на дорогу. Можуть бути як з двома ліжками шириною 90 см, або одним шириною 180 см, (два ліжка складені докупи та накриті спільним матрацом). Категорія з найбільшою номенклатурою – 42 номери. Вартість за одну ніч 1500грн. (Додаток 3, рис. 17 – 20).

3. Двомісний бюджет – це номери, які знаходяться біля конференц-залів, над рестораном та недалеко від витяжок, чим і обумовлена їхня вартість - 1250 грн. кількість номерів у готелі – 9 (Додаток 3, рис. 21 – 23).

4. Одномісний стандарт – є на всіх поверхах готелю. Не мають балконів, лише вікно. Всі одномісні номери мають вид з вікна на став. Номерний фонд категорії налічує 39 номерів. Вартість проживання – 1300 грн (Додаток 3, рис.24 – 28).

5. Одномісний бюджет. У готелі є 12 номерів даної категорії, вартістю 1100грн (Додаток 3, рис. 29 – 32).

Окрім номерів, в готелі «Тернопіль» можна, за додаткову плату, отримати сніданок, розміститись у закладі разом зі своїми улюбленцями та скористатись сейфом на рецепції.

Результати аналізу діяльності готелю «Тернопіль» викладено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Аналіз діяльності готелю ПрАТ «Тернопіль – готель» за період
2019-2022рр.***

Показники	Період, роки				Відхилення					
	2019	2020	2021	2022	Абсолютне, грн.			Відносне, %		
					2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Дохід, грн	21 551	8481	20 338	26 800	-13 070	11 857	6462	39,3	239,8	131,7
Обсяги реалізації, грн	21 551	8481	20 338	26 800	-13 070	11 857	6462	39,3	239,8	131,7
Середня реалізаційна ціна, грн/номер	1047, 18	1047, 18	1044	1400	0	-3,18	356	100	99,6	134
Чисельність персоналу, осіб	64	64	44	46	0	-20	2	100	68,7	104,5
Фонд оплати праці, грн	3643	2688	3538	3692	-955	850	154	73,7	131,6	104,3

*Джерело: розроблено автором на основі [22, 23, 24, 25]

Аналізуючи табл. 2.3 можна помітити, що дохід готелю, у порівнянні з попереднім роком, зріс на 131,7%, що свідчить про високий рівень конкурентоспроможності готелю «Тернопіль».

Для оцінки роботи підприємства було складено SWOT-аналіз готелю «Тернопіль» (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

SWOT-аналіз готелю «Тернопіль»*

Сильні сторони <ul style="list-style-type: none"> • Вигідне місцерозташування • Високий рівень сервісу • Професійний персонал • Широкий спектр послуг • Висока репутація 	Слабкі сторони <ul style="list-style-type: none"> • Можлива недостатня кількість номерів у пікові моменти сезону • Відсутність екологічних ініціатив
Можливості <ul style="list-style-type: none"> • Розвиток туризму • Застосування ефективних маркетингових стратегій • Залучення бізнес-заходів та конференцій 	Загрози <ul style="list-style-type: none"> • Зростання кількості готелів у регіоні • Війна в країні

* Джерело: розроблено автором самостійно

Зважаючи на тему курсової роботи, доцільним буде розглянути одну із слабких сторін готелю «Тернопіль», а саме відсутність екологічних ініціатив. Для цього необхідно спершу проаналізувати екологічність надання послуг у даному готелі, зокрема, які заходи, для надання екологічності у готелі «Тернопіль», уже введені у експлуатацію у закладі, а яких ще немає.

2.2. Дослідження екологічності надання послуг розміщення у готелі «Тернопіль»

Для кращого розуміння рівня екологічності готелю «Тернопіль» мною було проведено його порівняння з іншим готелем, що належить до ПрАТ «Тернопіль-готель», а саме готелем «Галичина».

Розглядаючи готель «Тернопіль» як об'єкт даної курсової роботи, можна сказати, що даний засіб розміщення має досить низький рівень екологічності.

Основні критерії, за якими визначався рівень екологічності готелю «Тернопіль»:

- натуральність матеріалів, використаних при будівництві та оздобленні готелю;
- використання води в готелі;
- джерела енергії, котрі використовуються;
- керування відходами тощо.

На самому початку можна сказати, що готель «Тернопіль» не є екологічним готелем.

Такий висновок можна зробити, виходячи з того, що в закладі досить мало екологічних ініціатив, окрім хіба що, парковки для електроавтомобілів та ще декількох.

Готель «Галичина» у цьому плані має більш розвинуту екологічну ініціативність [5].

Першим пунктом оцінювання були джерела енергії, використовувані в готелях.

Даний аспект можна розділити на кілька головних підпунктів:

- освітлення;
- опалення.

Якщо розглядати джерела енергії в аспекті освітлення, то можна сказати, що в готелі «Тернопіль» використовують енергозберігальні світлодіодні лампи.

Використання таких засобів освітлення знижує викиди вуглекислого газу та інших шкідливих для навколишнього середовища речовин.

Таке освітлення має кілька переваг, окрім екологічності. Наприклад, LED-лампи споживають значно менше електроенергії у порівнянні з традиційними лампами розжарювання.

До того ж, такі лампи мають довший термін служби, що зменшує не лише витрати на їх обслуговування, а й скорочує кількість замін самих ламп, що зменшує їхню дію на довколишнє середовище.

LED-лампи споживають меншу кількість електроенергії, а в поєднанні з меншими затратами на обслуговування це дає значну економію самому готелю.

Застосування LED-освітлення в готелі «Тернопіль» позитивно впливає на якість освітлення, знижує витрати та створює комфортну атмосферу для гостей.

При цьому в готелі «Тернопіль» не використовується відновлювальна електроенергія, на відміну від готелю «Галичина».

Однак, якщо при розгляді освітлення готелю «Тернопіль» можна сказати, що певна екологічність спостерігається, то в опаленні ситуація дещо інша.

Адже джерелом тепла в закладі є газ. Звісно, газове опалення має певні переваги. Воно є досить ефективним способом нагріву та забезпечує комфортну температуру для гостей готелю.

Крім того, газ є джерелом енергії для плит, які використовуються на кухні для того, щоб приготувати їжу для постояльців, оскільки такі плити є більш швидкими та ефективними в роботі.

Газ є досить ефективним засобом нагрівання води для душу та ванни. Тому в готелях можуть застосовувати газові водонагрівачі.

Однак, поруч із тим, варто зазначити, що окрім впливу на навколишнє середовище, використання газу в готелі є досить небезпечним. Неправильне встановлення та експлуатація газових систем може призвести до витоку газу та навіть вибуху.

Також при спалюванні газу виділяється оксид азоту та оксид сірки, які сприяють забрудненню повітря та негативно впливають на здоров'я людей, які цим повітрям дихають.

В готелі «Тернопіль» при оздобленні інтер'єру не використовуються елементи з будь-яких видів пластику, целофану тощо.

Наступним пунктом при оцінці екологічності готелю «Тернопіль» було оцінювання використання води у ньому.

В готелі вода використовується в наступних видах діяльності:

- 1) приготування їжі для сніданків;
- 2) прибирання номерів, холлу, підсобних приміщень;
- 3) водопостачання номерів;
- 4) вода для пиття у холлі.

Готель «Тернопіль» має свою водяну свердловину, яка дозволяє йому мати свою водосистему. Крім того, там використовуються і місцеві комунікації, наприклад, для водовідведення та каналізації.

У готелі «Тернопіль» активно використовуються диспенсери та кулери для води. Це дозволяє порціонувати питну воду, а відповідно до цього немає великої кількості води, яку просто виливають. До того ж, це економніше, ніж замовляти бутильовану воду, особливо у готелі «Тернопіль», де номерний фонд розрахований на досить велику кількість людей.

Використання диспенсерів та кулерів сприяє зменшенню кількості пластикових відходів, оскільки скорочується використання пластикових пляшок.

У порівнянні з готелем «Галичина», де вже існує практика водозберігальних туалетів та душових, готель «Тернопіль» ще не застосовує їх, використовуючи звичайні унітази та душі. До того ж, в готелі «Тернопіль» досі не замінили умивальники на моделі із сенсорним краном, що значно б економило воду, а також було більш гігієнічним, ніж змішувачі з звичайними ручками.

В ресторані, який готує сніданки для постояльців готелю «Тернопіль» використовують бутильовану воду, оскільки якість води з крану не дуже годиться саме для приготування їжі.

Окрім того, в готелі «Тернопіль» є можливість відмовитись від щоденного прибирання. Це економить кількість води, яку використовуватимуть покоївки для миття підлоги, а також для проведення вологого прибирання у номерах.

Щодо практики, що стосується відходів, то процедура сортування сміття в залежності від матеріалу, спосіб вивезення відходів та їх подальша переробка.

Попри використання в холлі готелю кулерів з водою «Тернопіль» використовують одноразові пластикові стаканчики, що в певній мірі нівелює позитивні аспекти використання диспенсерів та кулерів.

Одноразові стаканчики викидаються відразу після використання. При цьому вони повинні бути в постійному доступі біля кулера, що змушує купляти їх у досить великій кількості. Це ускладнює контроль за кількістю використаних склянок, а відповідно, і заважає визначити темпи скорочення їх використання.

На відміну від готелю «Тернопіль», у готелі «Галичина» уже досить тривалий час існує практика відмови від одноразових пластикових змішувачів, склянок, соломинок та, приборів та посуду.

Також у готелі «Тернопіль» використовують багаторазові рушники, що знижує відсоток використання паперових одноразових рушників, а відповідно і кількість відходів.

Оскільки, готель «Тернопіль» надає своїм гостям послугу «Сніданок», то доцільним було провести аналіз продуктів харчування, що використовуються для цього.

Харчові продукти, що використовуються у готелі «Галичина» та готелі «Тернопіль» в більшості місцевого походження, що скорочує витрати на перевезення, а відповідно, не дає викиду у повітря вихлопних газів від машин, які займатимуться перевезенням.

Водночас з цим, в меню сніданків готелю «Тернопіль» не передбачено окреме меню для вегетаріанців та веганів, на відміну від готелю «Галичина». Якщо вегетаріанці можуть собі дозволити просто обрати страви, в яких просто немає м'яса, то веганство – це напрям харчування, який передбачає виключення не лише м'яса, а й яєць, риби, сиру, молочних продуктів, тобто усіх продуктів тваринного походження.

Окрім того, в готелі «Галичина» є практика зменшення кількості харчових відходів, яка реалізується в певних формах. Це призводить до того, що харчові

продукти, які застосовуються у ресторанах, використовують набагато економніше, немає великої кількості невикористаного м'яса, риби, овочів, зелені тощо.

Першою і найголовнішою формою є планування меню, в залежності від попиту гостей. Це має вигляд аналізу того, що найчастіше замовляють гості, що розбирають найбільше під час сніданку, а що не отримує уваги, що робить приготування страв доцільним.

Ще одним варіантом планування меню є створення позицій у ньому, враховуючи сировину. До прикладу можна розглянути таку страву, як курка фарширована та запечена цілком.

Набагато вигідніше закуповувати окремі елементи курки або при закупівлі цілої курячої тушки розробляти її та відходи використовувати для інших страв. Наприклад, кістки для приготування бульйону, який потім буде використовуватись для соусів, перших страв та заправок.

Ще одним способом зменшення харчових відходів є контроль за залишками сировини. Відповідно до залишків та аналізу популярності позицій меню можна планувати подальше замовлення продуктів, аби вони не псувались, відповідно, не переходили у відходи.

До зменшення харчових відходів відноситься і система компостування використаних та невикористаних продуктів.

На відміну від готелю «Галичина» у готелі «Тернопіль» подібної практики не спостерігається. В цьому плані заклад є не екологічним.

Наступним аспектом, який досліджувався, був вплив діяльності готелю «Тернопіль» на навколишнє довкілля. В цьому плані заклад має досить хороші показники, які свідчать про його рух у напрямку екологічності.

Основним, що можна підмітити в роботі готелю «Тернопіль» є те, що у нього передбачена зарядна станція для електромобілю. Це дає змогу привабити туристів, які хвилюються про довколишнє середовище, подорожуючи електромобілями. Ті, в свою чергу, не мають великих викидів вихлопних газів в атмосферу.

Екологічність надання послуг виражається ще й тим, що готель «Тернопіль» має досить багато зелених насаджень по всій своїй території. Таким чином заклад в певній мірі нівелює вуглецевий слід, який йде від його діяльності.

На території готелю «Тернопіль» не тримають та не демонструють диких неодомашнених тварин, не вбивають з метою отримання продуктів їх життєдіяльності, не споживають їх в їжу тощо. Тож тут можна сказати, що готель «Тернопіль» активно та успішно реалізовує зелену політику у процесі своєї діяльності.

До того ж, гості готелю «Тернопіль», як і гості готелю «Галичина», отримують досить розгорнуту інформацію про місцеві екосистеми, які знаходяться поблизу готелю, зокрема, Тернопільського ставу, парків Топільче та імені Тараса Шевченка тощо. Окрім того, гості отримують інформацію про культурну спадщину Тернополя, а також загальних правил поведінки з нею.

Отож, підсумовуючи можна сказати, що рівень екологічності послуг, які надаються у готелі «Тернопіль» є досить низький і потребує капітального вдосконалення. Висновки аналізу рівня екологічності послуг готелю «Тернопіль» подано у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз рівня екологічності послуг готелю «Тернопіль»*

Готель «Тернопіль»	Показники	Готель «Галичина»
4,5	Зелені насадження	5
1	Відновлювальна електроенергія	4,5
4	Джерело тепла	4
5	Світлодіодні лампи	5
2	Відмова від пластикового посуду	5
1	Водозберігальні туалети та душові	4,5
1	Вегетаріанське та веганське меню	5

*Джерело: розроблено автором самостійно

На основі табл 2.5 можна побудувати так звану «павутинку екологічності» готелю «Тернопіль», у якій наочно буде показано різницю між готелями «Тернопіль» та «Галичина».

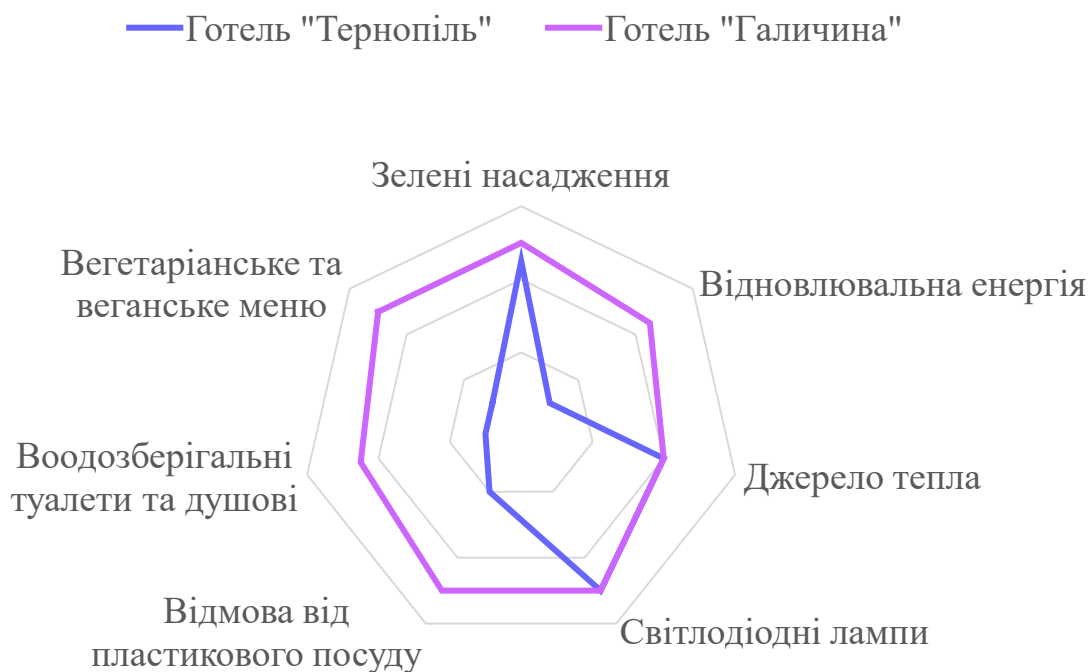

Рисунок 2.4. Павутина екологічності готелів «Тернопіль» та «Галичина»

*Джерело: Розроблено автором самостійно

Проаналізувавши екологічність послуг розміщення у готелі «Тернопіль» доцільно запропонувати шляхи підвищення екологічності закладу.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАДАННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИХ ПОСЛУГ У ГОТЕЛІ «ТЕРНОПІЛЬ»

Оскільки при аналізі роботи готелю «Тернопіль» було виявлено, що екологічність надаваних ним послуг є досить низька, то можна заключити, що заклад має широкий плацдарм для того, аби запропонувати шляхи його екологічного покращення.

Спочатку, важливо дослідити джерела енергії у готелі "Тернопіль". У зв'язку з тим, що в закладі використовуються газ як джерело тепла та немає засобів відновлювальної електроенергії, можна розпочати з детального аналізу переваг їхньої заміни.

Відновлювальна електроенергія є ключовим напрямком у сучасних практиках сталого розвитку, в тому числі і в галузі готельного господарства. До відновлювальної енергії відносять сонячну та вітрову енергію.

Оскільки енергія отримується від природних процесів (вітер та сонячне проміння), то для її отримання необхідно встановити елементи, які зможуть їх акумулювати для отримання цієї енергії. Наприклад:

- сонячні батареї;
- сонячні панелі;
- вітрові турбіни.

Сонячні панелі, також відомі як фотоелектричні модулі – це пристрої, які перетворюють сонячне випромінювання на електричну енергію за допомогою фотоелектричного ефекту.

Існує кілька типів сонячних панелей. Кожен із них має свої певні переваги та обмеження у використанні.

Наприклад, монокристалічні силіконові панелі виготовляються із монокристалічного силікону, однорідна структура якого робить його більш ефективним. Вони мають чорний вигляд і зазвичай виготовляються круглої або квадратної форми, що дає їм змогу бути досить стильними та естетично привабливими, а відповідно, позбавляє необхідності приховувати їх в

недосяжних зору туристів місцям або витратити кошти на додаткові косметичні засоби. Потужність таких панелей коливається від 20 до 22%.

Полікристалічні панелі практично нічим не відрізняються у зовнішньому вигляді від монокристалічних, однак мають менш однорідну структуру, через що їхня енергоефективність знижується до 15-18%.

Порівняно з попередніми видами, аморфні сонячні панелі, які ще називають тонкими плівковими, виготовляються з тонкого шару силікону та інших напівпровідникових матеріалів, що наносяться на підкладку (найчастіше скло або пластик). Даний вид панелей має найнижчу енергоефективність 10- 50%

Тож якщо обирати сонячні панелі, які будуть найбільш ефективними для готелю на кшталт «Тернопіль», то найкращим виходом буде обрати саме монокристалічні, оскільки вони мають найвищі показники енергоефективності. Це забезпечить готель більшою кількістю енергії, яка буде виготовлятись із сонячного проміння.

Якщо взяти за константу, що щорічне споживання енергії становить 1000кВт/год на рік, то для готелю «Тернопіль», номерний фонд якого становить 121 номер, а також при тому, що середнє виробництво сонячної панелі складає 300кВт/год на рік.

Сонячні батареї, на відміну від сонячних панелей призначені не для створення енергії, використовуючи сонячне проміння, а для зберігання електричної енергії, яку виробляють сонячні панелі.

Вони зберігають енергію, яка потім може використовуватись у нічний час. Їх використовують не як основний засіб живлення, а скоріше для автономного та резервного живлення або зберігання енергії для використання в моменти пікового навантаження.

Середнє значення енергоефективності сонячних батарей становить близько 15-20%.

Обирати сонячні батареї слід виходячи з таких даних:

- потужність батарей (кількість електроенергії, яку може забезпечити одна сонячна батарея);

- ефективність батарей (відсоток енергії сонячного світла, яку батарея може перетворити в електричну енергію);
- середній добовий виробіток (кількість електроенергії, яку можуть виробляти сонячні батареї протягом одного дня в певних кліматичних умовах);
- площа сонячних батарей.

Наприклад, якщо рахувати, що середній добовий виробіток однієї сонячної батареї становить 30кВт, а ефективність батареї складає 18%, то для забезпечення електроенергією готелю «Тернопіль», в якому 121 номер і який споживає 150кВт на добу, знадобиться близько 7 сонячних батарей потужністю 20кВт.

Якщо є при цьому розраховувати необхідну площу для батарей, то варто врахувати, що вони займають площу 1 – 2 м²/1кВт потужності. Тому для 7 батарей потужністю 20кВт знадобиться площа близько 140 – 280м².

Вартість сонячних батарей коливається від 8000 до 10 000грн. Отож, якщо готелю «Тернопіль» необхідно 7 сонячних батарей, то їхня вартість для закладу становитиме близько 56 000 – 70 000грн.

Враховуючи, що дохід готелю «Тернопіль» станом на 2022 рік становив 26 800 грн. то період окупності становитиме приблизно від 2 до 3 років. Усе залежить від того, якого виробника оберуть власники закладу, а також яку саме фірму.

Також не варто забувати про вартість обслуговування сонячних батарей, оскільки їхня поверхня повинна бути завжди чистою, аби вони працювали як слід. До того ж, необхідно регулярно перевіряти батареї, аби запобігти поломкам та неполадкам.

Перевагою встановлення сонячних батарей у готелі «Тернопіль» буде зниження вартості електроенергії, а також це дасть певну незалежність від місцевих електростанцій.

Ще одним плюсом використання готелем «Тернопіль» сонячних батарей є те, що вони знижують викиди в атмосферу CO₂, а відповідно і знизить рівень

вуглецевого сліду, що зробить заклад більш екологічним не лише в очах туристів, а й в очах природоохоронних організацій

Ще одним джерелом енергії є вітер. Встановлення вітрових турбін також може дати закладу певну енергетичну незалежність. Однак, варто врахувати, що вітрові турбіни можуть зашкодити птахам, які можуть потрапити між лопаті.

Аналізуючи інформацію, викладену вище, можна сказати, що в покращенні екологічних джерел відновлювальної енергії, найбільш оптимальним буде використання саме сонячних батарей. Оскільки:

- перш за все це дозволить отримати певну незалежність від місцевої мережі, що зекономить певну кількість коштів;
- також кількість батарей набагато менша, ніж кількість сонячних панелей, а ,отже, і вартість буде нижчою;
- нижча вартість означає, що період окупності буде коротший, а отже, готель почне швидше отримувати прибуток.

Не варто скидати з рахунків те, що доцільним також буде встановити автоматичні системи енергоспоживання. Використання автоматизованих систем управління енергоспоживанням в готелі дійсно може допомогти оптимізувати використання електроенергії та знизити енерговитрати.

Системи автоматизованого управління можуть виявляти присутність людей у номерах та громадських приміщеннях і регулювати освітлення відповідно. Наприклад, вимикати світло у порожніх номерах або коридорах.

Вони можуть автоматично вимикати кондиціонери або регулювати температуру в приміщеннях в залежності від присутності гостей та зовнішніх умов.

Автоматизовані системи можуть інтегруватися з іншими системами управління готелем, такими як системи безпеки та комфорту, для забезпечення більшої ефективності та комфорту для гостей.

Ці практики не лише допомагають готелю зменшити свої енерговитрати та витрати на оплату рахунків за електроенергію, але й сприяють збереженню

природних ресурсів та зниженню викидів парникових газів, що є важливим аспектом в забезпеченні сталого розвитку готельного бізнесу.

Якщо ж розглядати аспект матеріалів, що використовуються при наданні послуг у готелі «Тернопіль» можна відмовитись від використання пластикових відер для сміття.

Натомість їх можна замінити на дерев'яні. Це буде більш екологічно та матиме дорожчий і естетичніший вигляд.

Оскільки відмова від пластикових відер, які використовуються під час прибирання, є недоцільною з точки зору комфорту гостей (металеве відро підніматиме багато шуму, а дерев'яне швидко зіпсується), то варто обдумати використання диспенсерів для миючих засобів.

Це не лише буде мати приємніший вигляд в очах гостей, а й допоможе дозувати гелі та порошки під час прибирання, що скоротить їх використання. Скорочення використання засобів для прибирання зменшить використання пластикових упаковок, а ,відповідно, і пластикових відходів.

Також рівень екологічності готелю підвищиться, якщо впровадити систему управління відходами та використання біорозкладних або вторинних матеріалів для упаковки та послуг.

Хорошим варіантом буде провадження системи роздільного збору та переробки відходів, включаючи пластик, папір, скло та метал та співпраця з місцевими організаціями для відновлення та переробки пластикових відходів.

Заміна одноразових стаканчиків та соломинок на паперові одноразові теж значно покращить екологічність послуг, надаваних у готелі «Тернопіль» за рахунок зниження рівня використання пластику.

Наприклад пропонування біорозкладних та вторинних матеріалів для особистих гігієнічних засобів, таких як зубні щітки, гребінці, пилки для нігтів тощо, які надаються в готелі, а відповідно, не можуть бути багаторазовими.

Також плюсом для готелю буде надання знижок або бонусів для гостей, які використовують власні багаторазові контейнери та посуд, замість одноразових пластикових виробів.

Ці практики допоможуть готелю зменшити свій вплив на навколишнє середовище, зберегти природні ресурси та підвищити екологічну свідомість як серед персоналу, так і серед гостей.

По прикладу деяких з європейських та скандинавських країн можна ввести практику пропонування гостям готелю «Тернопіль» використання ними велосипедів для подорожей по місту. Надання знижок або премій для гостей, які використовують громадський транспорт або велосипеди під час перебування у готелі, може бути важливим стимулом для підтримки екологічних ініціатив та зменшення впливу готелю на довкілля.

Гості можуть показувати чеки або жетони, що вони дійсно орендують велосипед на станції або в самому готелі «Тернопіль», і це автоматично нараховуватиме їм бонусні бали.

Готель може надавати знижки на проживання для гостей, які прибули до готелю громадським транспортом або на велосипеді. Наприклад, це може бути певний відсоток знижки або додаткові послуги безкоштовно. Гостям, які використовують екологічні види транспорту, можуть бути надані бонусні бали або премії, які можна обміняти на додаткові послуги у готелі, наприклад, безкоштовний сніданок, масаж або екскурсії.

Також готель може розробити програми лояльності, в рамках яких гостям, які використовують екологічні види транспорту, надається можливість збільшення бонусних балів або отримання ексклюзивних привілеїв.

Оскільки в Тернополі багато спеціальних доріжок для велосипедів, то їх використання буде досить комфортним для туристів.

Не зайвим буде також організація готелем «Тернопіль» екскурсійних прогулянок на велосипедах, під час яких туристи зможуть подивитись на популярні місця та краєвиди.

Ці заходи не лише сприятимуть зменшенню використання приватних автомобілів, але й допоможуть підвищити свідомість гостей про екологічні проблеми та сприятимуть сталому розвитку готельного бізнесу.

Встановлення економних водопровідних установок та душових гарнітур є ефективними заходами для зменшення споживання води у готелі. Такі заходи допоможуть не лише зберегти водні ресурси, але й знизити витрати на водопостачання та опалення води.

Використання водозберігаючих кранів, які обмежують витрату води шляхом регулювання потоку води та встановлення автоматичних вимикачів під час неактивного використання. Це виключить можливість того, що хтось із гостей забуде закрити воду, а відповідно, і «порожній» розхід води зменшиться.

Схожий результат може дати і встановлення душових гарнітур з низьким об'ємом води або з регульованою системою подачі води, яка дозволяє зменшити витрату води під час прийому душу.

Встановлення сучасних водонагрівачів з ефективними ізоляційними матеріалами та регульованою температурою, що дозволяє зменшити витрати енергії на опалення води.

Ці заходи сприятимуть зменшенню споживання води у готелі, збереженню водних ресурсів та зниженню витрат на водопостачання та опалення води, що є важливими аспектами сталого розвитку готельного бізнесу.

Для поливу рослин та прибирання території можливе використання води, яку отримано шляхом збору опадів за допомогою спеціальних систем. Використання систем збору та повторного використання опадів для поливу рослин і прибирання території є ефективним способом екологічного управління водними ресурсами у готелі.

Ця практика дозволяє ефективно використовувати дощову воду, що надходить на територію готелю, замість традиційних джерел водопостачання.

Впровадження систем збору та повторного використання дощової води є ефективним заходом для сталого управління водними ресурсами готелю та сприяє підвищенню його екологічної відповідальності.

Під час реєстрації або наявності спеціального запиту в номері, гості можуть мати можливість вибору частоти заміни рушників та постільної білизни, наприклад, кожен день, кожні два дні або лише за запитом.

Надання можливості вибору необхідності заміни рушників та постільної білизни щодня гостям є важливим елементом сталого управління водними та мийними ресурсами у готелі. Ця практика дозволяє гостям бути більш відповідальними щодо споживання води та миючих засобів, зменшуючи витрати та негативний вплив на довкілля.

Для цього можна розміщувати інформаційні матеріали у номерах та загальних зонах готелю про важливість економії води та миючих засобів шляхом зменшення частоти заміни рушників та постільної білизни.

Також хорошим способом буде розроблення спеціальних систем управління номерами, які автоматично виявляють потребу в заміні рушників та постільної білизни на підставі запитів гостей та звітів персоналу.

А ще можливе введення програм лояльності або спеціальних пропозицій для гостей, які вибирають необхідність заміни рушників та постільної білизни менш часто, наприклад, надання додаткових послуг чи знижок.

Ці заходи сприятимуть зменшенню споживання води та миючих засобів у готелі, підвищать екологічну свідомість гостей та допоможуть зберегти природні ресурси.

Серед персоналу можна проводити тренінги та різноманітні навчання з приводу екологічних питань. Організація навчань та тренінгів для персоналу з питань екологічних практик та збереження природних ресурсів є ключовим елементом впровадження сталого управління у готелі.

Ці навчання допоможуть персоналу краще розуміти важливість екологічних практик, навчити їх застосовувати на практиці та стати активними учасниками у збереженні довкілля. Вони допоможуть підвищити свідомість персоналу щодо екологічних питань, стимулюватимуть впровадження екологічних практик у робочих процесах та сприятимуть збереженню природних ресурсів у готелі.

Також можна розглянути різноманітні заохочення для працівників готелю "Тернопіль" за дотримання правил зі зменшення використання енергії, води та зменшення кількості відходів. Наприклад, це може бути система бонусів чи

премій для працівників, які активно долучаються до екологічних ініціатив готелю, наприклад, ефективне використання енергії в своїй роботі, раціональне використання води та регулярне сортування відходів. Такі заохочення можуть стати додатковою мотивацією для персоналу долучатися до екологічних зусиль готелю та сприяти покращенню ефективності екологічних практик.

Не останню роль в підвищенні екологічного статусу готелю «Тернопіль» відіграє його участь у різноманітних програмах екологічної сертифікації. Отримання таких сертифікатів буде для гостей наочним доказом того, що послуги у готелі «Тернопіль» дійсно мають екологічний напрям.

Активна співпраця з екологічними організаціями та участь у проєктах зі збереження навколишнього середовища є важливими кроками для готелю у покращенні екологічної відповідальності та сприяння сталому розвитку.

Наприклад, встановлення партнерських відносин з місцевими та міжнародними екологічними організаціями, такими як WWF, Greenpeace, Sierra Club тощо.

Такі програми співпраці сприятимуть проведенню ініціатив, заходів та проєктів зі збереження природи, водних ресурсів, енергоефективності та інших екологічних аспектів.

Для гостей можна ввести інформаційні матеріали (буклети, флаєри, путівники), які повідомлятимуть їх про екологічні ініціативи готелю та можливостей участі у них.

Інформаційні матеріали для гостей щодо екологічності мають передавати загальну інформацію про екологічні практики готелю, поради щодо екологічного споживання, опис впроваджених технологій, екологічні досягнення та сертифікати, а також важливі контактні дані для звернення з питань екології та відгуків гостей.

Такі матеріали мають допомогти гостям краще розуміти екологічні практики готелю та спонукатимуть їх до участі у сталому споживанні та збереженні навколишнього середовища. Сюди можна віднести наступне:

1. Розміщення інформаційних матеріалів та плакатів про економію води та заохочення гостей до відповідального використання водних ресурсів у готелі є важливим кроком у підвищенні екологічної свідомості серед гостей та сприяє збереженню водних ресурсів.

2. Створення спеціальних інформаційних стендів або зон у загальних приміщеннях готелю, де можна розміщувати матеріали про економію води, використання водозберігаючих технологій та практичні поради для гостей.

3. Проведення навчальних заходів та інформаційних кампаній для гостей та персоналу про важливість зменшення використання пластику та переваги використання біорозкладних та вторинних матеріалів.

4. Розміщення інформаційних матеріалів та плакатів про екологічні ініціативи готелю та поради щодо використання альтернативних матеріалів.

5. Надсилання електронних повідомлень гостям перед прибуттям або під час перебування з інформацією про екологічні практики готелю та порадами щодо екологічного споживання.

6. Створення спеціального розділу на веб-сайті готелю зі статтями та порадами щодо екології та сталого споживання.

7. Організація тематичних заходів та лекцій для гостей про важливість екологічних практик та сталого споживання.

8. Надання конкретних порад та пропозицій для гостей щодо зменшення свого екологічного сліду під час перебування у готелі, наприклад, використання рушників та постільної білизни більше одного разу, вимкнення електроприладів під час відсутності тощо.

Ці інформаційні матеріали допоможуть гостям краще розуміти екологічні ініціативи готелю та сприятимуть їхньому участи у сталому споживанні та збереженні навколишнього середовища.

Усі ці заходи спрямовані на створення екологічно відповідального середовища в готелі та сприяють збереженню природних ресурсів. Розміщення інформаційних матеріалів та плакатів, організація навчань для персоналу, участь у проєктах зі збереження навколишнього середовища та співпраця з

екологічними організаціями допомагають створити свідоме відношення до екології серед персоналу та гостей, підвищуючи їхню участь у збереженні природних ресурсів. Такі заходи сприяють зменшенню використання води та енергії, управлінню відходами, заохочують використання відновлювальних джерел енергії та інших екологічних практик у повсякденному житті готелю. Це не лише позитивно впливає на довкілля, а й допомагає готелю зменшити витрати, покращити репутацію та залучити більше свідомих гостей.

У результаті впровадження цих заходів, готель стає прикладом сталого бізнесу, який відповідає сучасним екологічним вимогам та враховує важливість збереження навколишнього середовища. Персонал готелю набуває навичок та знань щодо екологічних практик, що дозволяє їм ефективно впроваджувати ці практики у свою роботу. Гості також отримують можливість активно долучитися до збереження навколишнього середовища, вибираючи екологічні підходи під час перебування у готелі.

Крім того, співпраця з екологічними організаціями та участь у проєктах зі збереження навколишнього середовища дозволяють готелю бути частиною ширшого екологічного руху та сприятиме формуванню позитивного екологічного впливу на місцевий та глобальний рівні. Такі ініціативи не лише сприятимуть збереженню природних ресурсів, а й підвищать конкурентоспроможність готелю, привертаючи увагу свідомих гостей та інвесторів, які підтримують сталість та екологічність бізнесу.

Додатково, ці заходи сприятимуть покращенню зв'язків з місцевою спільнотою та відображатимуть зобов'язання готелю перед соціальною відповідальністю. Відповідно до цього підходу, готель може брати участь у благодійних та соціальних проєктах, спрямованих на підтримку місцевих ініціатив та екологічних програм. Це сприятиме побудові позитивного іміджу готелю як учасника соціально відповідальних заходів і сприятиме підвищенню лояльності клієнтів та громадської підтримки.

Всі вищезгадані засоби підвищення екологічності готелю «Тернопіль» викладені у рис. 3.1.

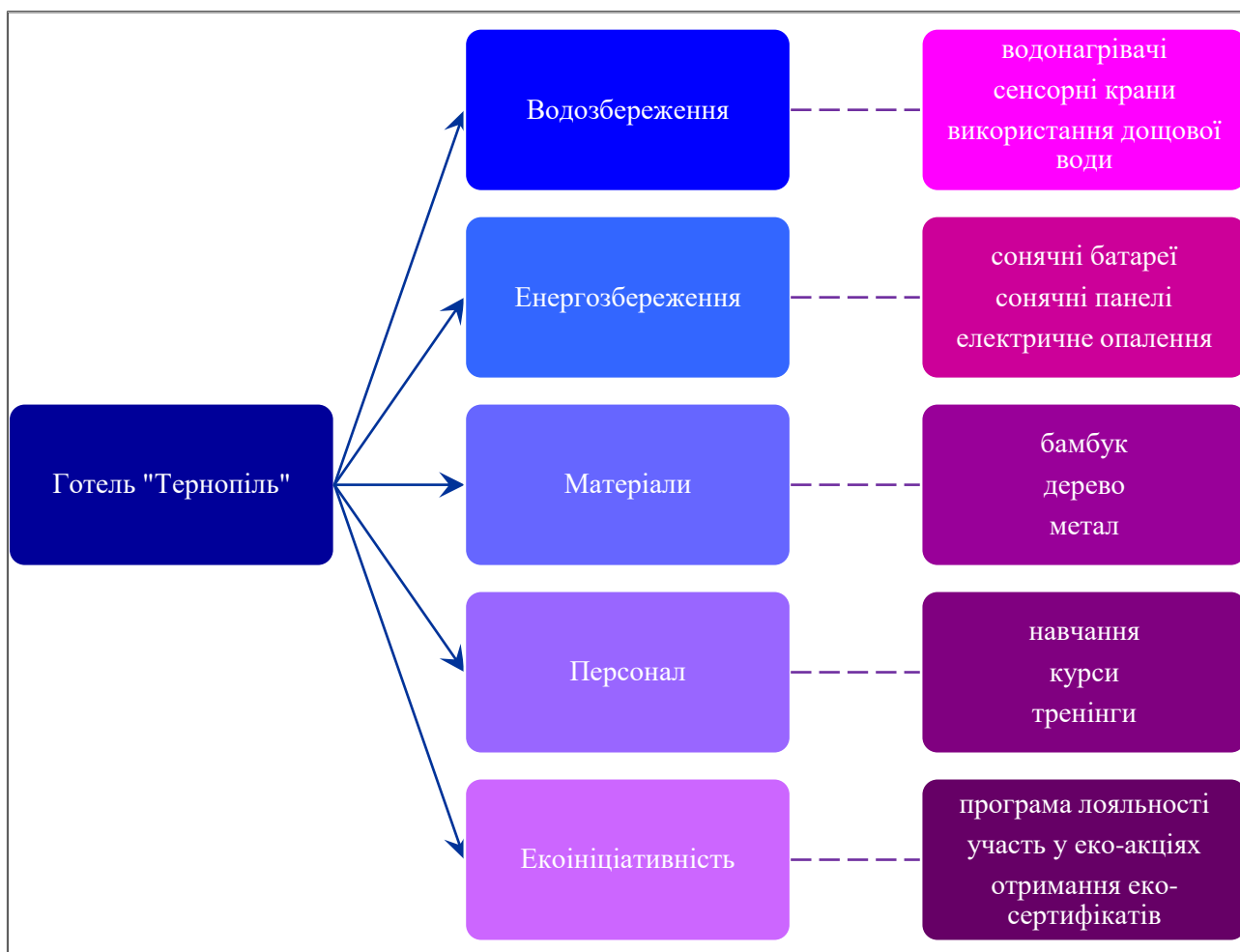

Рисунок 3.1. Модель впровадження засобів підвищення екологічності готелю «Тернопіль»

*Джерело: розроблено автором самостійно

Загалом, всі ці дії спрямовані на те, щоб готель не лише став кращим для навколишнього середовища, а й став більш ефективним у власному бізнесі та соціальних відносинах. Стале вдосконалення та інновації в екологічній сфері роблять готель впізнаваним лідером середнього та відповідального бізнесу.

ВИСНОВКИ

Обрана тема екологізації готельних послуг є дуже актуальною саме через зростання екологічної свідомості споживачів, зміни в законодавстві та конкурентну боротьбу. Готельні компанії активно впроваджують екологічні практики та ініціативи, що підтверджує їхню готовність до співпраці у збереженні природних ресурсів.

Споживачі готельних послуг проявляють все більший інтерес до екологічних аспектів, що свідчить про необхідність подальшого розвитку екологічних ініціатив.

Дослідження показує, що екологізація пропозицій у готельній галузі має позитивний вплив на споживачів, компанії та навколишнє середовище. Отже, впровадження екологічних ініціатив у готельному бізнесі сприяє сталому розвитку галузі та відповідає сучасним вимогам ринку.

Впровадження екологічних ініціатив у готельному бізнесі має великий потенціал для збереження природних ресурсів, зменшення викидів та покращення якості життя спільноти.

Дослідження також підтверджує необхідність і поступовий розвиток екологічних практик у готельній галузі як одного з ключових напрямків в умовах зміни клімату та загрози екологічних проблем.

Крім того, результати дослідження вказують на важливість співпраці між готельними компаніями, громадськістю та владою у реалізації екологічних ініціатив та формуванні сталого розвитку галузі. Такий підхід сприятиме побудові екологічно відповідальної інфраструктури та підтримці сталого розвитку економіки країни.

Попри світовий досвід екологізації готельних послуг, в Україні ця тенденція лише набирає обороти. Багато готелів в Україні мають низький рівень екологічності. Серед них і готель «Тернопіль».

Дослідження виявили, що заклад не має джерел відновлювальної енергії, а також водозберігаючих систем. Окрім того, як джерело тепла в готелі «Тернопіль» використовують газ.

Однак, заклад робить усе, щоб зробити послуги розміщення більш екологічними. Так, керівництво готелю планує поставити сонячні батареї, щоб знизити власний вуглецевий слід та отримати певну незалежність від місцевих комунікацій.

Окрім того, в закладі уже почали використовувати LED-лампи, які є ефективнішими та економнішими у використанні, ніж звичайні лампи розжарювання, а на парковці передбачено зарядну станцію для електрокарів.

У процесі написання роботи було запропоновано такі додаткові шляхи екологізації послуг розміщення у готелі «Тернопіль»:

- використання водозберігаючих кранів та сучасних водонагрівачів;
- впровадження системи моніторингу витрат води;
- встановлення сонячних батарей як найбільш оптимальних засобів відновлювальної енергії;
- застосування системи збору та повторного використання опадів для поливу рослин і прибирання території;
- надання можливості гостям відмовитись від щоденної заміни рушників та постільної білизни;
- організація навчань та тренінгів для персоналу, що допоможе підвищити їх рівень розуміння екологічних питань;
- надання знижок гостям, які використовують власні ланч-бокси, а також тим, хто користується громадським транспортом та велосипедами, що знижує рівень використання машин, а відповідно рівень вихлопних газів у атмосферу тощо.

Усі ці заходи покликані зробити послуги, які надає готель «Тернопіль», більш екологічними та нешкідливими для навколишнього середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова А. Г., Мирошник Ю. А. Еко-тренд в сфері гостинності: економічні та соціальні аспекти. Електронне наукове видання «Ефективна економіка», випуск №5. Національний університет харчових технологій, 2020.
URL:http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/84.pdf
2. Безугла Л. С. Нормативно-правове регулювання розвитку екотуристичної інфраструктури в регіоні. Економічний вісник Донбасу № 3(61). Дніпровський державний аграрно-економічний університет, 2020 (ст. 160-165).
URL:[http://www.evd-journal.org/download/2020/3\(61\)/17-Bezuglaia.pdf](http://www.evd-journal.org/download/2020/3(61)/17-Bezuglaia.pdf)
3. Водний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 24, ст.189). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Габчак Н.Ф., Дубіс Л.Ф, Мельник А.В., Чир Н.В. Екологічний туризм на природоохоронних територіях Закарпатської області. Ужгородський національний університет, 2018.
URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/46219/1/92..pdf>
5. Директива 2010/75/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (комплексне запобігання та контроль забруднення) 2010. URL:<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32010L0075>
6. Закалик Г.М., Удуд І.Р., Шувар Н.М. Перспективи розвитку екоготелів в Україні: економічний і психологічний аспекти. Економіка і суспільство, №15, 2018. Мукачівський державний університет.
URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/77.pdf
7. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
8. Закон України «Про природно-заповідний фонд» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст.502). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2456-12#Text>

9. Закон України «Про туризм» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 31, ст.242). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Земельний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст.27). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
11. Кирич Н. Формування стратегії розвитку екотуризму в Україні. Соціально-економічні проблеми і держава, №1(1). Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя, 2008 (ст. 91-97). URL:<https://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2008/kyrych.pdf>
12. Коллегаєв М.Ю. Світовий досвід розвитку екотуризму в національних парках. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, випуск №56–57(109–110). Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2017 (ст. 195-200).
URL:<http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2017/56-57/26.pdf>
13. Коротич О.М., Тітомир Л.А., Халілова-Чуваєва Ю.О. Екологізація готелів як напрям розвитку готельно-ресторанного бізнесу. Економіка харчової промисловості, Том 13, випуск №3. Одеська національна академія харчових технологій, 2021 (ст. 88–93).
URL:<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/25437/.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
14. Кругляк М. Е., Панасюк Д. С. Екотуризм в Україні. Державний університет «Житомирська політехніка» 2021. URL:<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/422.pdf>
15. Офіційний сайт готелю «Тернопіль». URL:<https://www.hotelternopil.com/>
16. ПрАТ «Тернопіль-готель». URL:<https://vkursi.pro/card/prat-ternopil-hotel-14038383>
17. Погребняк Л.В., Савіцька Н.В., Савіцька О.П. Екотуризм як важлива складова стратегії сталого розвитку України. Глобальні та національні проблеми економіки, випуск №15. Миколаївський національний університет імені В.О.

Сухомлинського. 2017 (ст. 122–128). URL:<http://global-national.in.ua/archive/15-2017/24.pdf>

18. Постанова Кабінету Міністрів від 17 вересня 1996 р. N 1147, Київ «Про затвердження переліку видів діяльності, які можуть мати негативний вплив на довкілля». URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-96-%D0%BF#Text>

19. Річна інформація емітента цінних паперів «ПрАТ «Тернопіль-готель» за 2019 рік.

URL:http://ternopilhotel.pat.ua/files/builders/403/emitents/202/reports_year/2019/form_full.pdf

20. Річна інформація емітента цінних паперів «ПрАТ «Тернопіль-готель» за 2020 рік.

URL:http://ternopilhotel.pat.ua/files/builders/403/emitents/202/reports_year/2020/form_full.pdf

21. Річна інформація емітента цінних паперів «ПрАТ «Тернопіль-готель» за 2021 рік.

URL:http://ternopilhotel.pat.ua/files/builders/403/emitents/202/reports_year/2021/form_full.pdf

22. Річна інформація емітента цінних паперів «ПрАТ «Тернопіль-готель» за 2022 рік.

URL:http://ternopilhotel.pat.ua/files/builders/403/emitents/202/reports_year/2022/form_full.pdf

23. Сторінка готелю «Галичина» на сайті бронювання Booking.com. URL:<https://www.booking.com/hotel/ua/halychyna.uk.html?aid=2311236&label=uk-ua-booking-desktop-OXK0dABGmfYiD5lwTMEw6QS653685400986t>

24. Сторінка готелю «Тернопіль» на сайті бронювання Booking.com.

URL:https://www.booking.com/hotel/ua/ternopol.uk.html?aid=318615&label=New_Ukrainian_UK_5226437665yIkX6W%2AEJoVw6HRjm85eXAS217246880040

25. Терещук Н.В. Вплив екологічної сертифікації на рейтинг з боку клієнтів. Економіка природокористування та охорони навколишнього

середовища, випуск №65, 2022. Уманський національний університет садівництва.

URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/65_2022/25.pdf

26. Ткачук Г. В., Ярмолюк Д. І. Еко-готелі. Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/299.pdf>

27. «Як виглядав готель «Тернопіль» пів століття тому (фотофакт)» від 21.02.2020. URL: <https://soroka.ternopil.ua/news/item/17177-yak-vyhliadav-hotel-ternopil-piv-stolittia-tomu-fotofakt>

28. Clean Air Act URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/COMPS-8160/uslm/COMPS-8160.xml>

29. Clean Water Act: A Summary of the Law URL: <https://sgp.fas.org/crs/misc/RL30030.pdf>

ДОДАТКИ

Додаток А

Можливі напрямки екотуризму в Україні

Назва	Характеристика	Зображення
1	2	3
Карпати		Тут можна відвідати природні резервати, гірські озера, а також зануритися в культуру карпатських поселень
Кар'єри Дніпра		унікальні природні території поблизу Дніпра, де можна спостерігати за великою кількістю птахів, зокрема, багатьма видами чайок
Національний природний парк "Синевир"		цей парк славиться своєю природною красою, гірськими озерами та лісами
Закарпатські термальні джерела		Крім природної краси та гірських маршрутів, регіон славиться своїми термальними джерелами, де можна поєднати екологічний туризм із здоров'ям

Продовження Додатку А

1	2	3
Природний заповідник "Асканія-Нова"		біосферний заповідник відомий своєю унікальною флорою та фауною степової зони
Природний парк "Гомільшанські ліси"		парк володіє різноманіттям рослинного та тваринного світу, а також ландшафтами лісів та степів

80117
ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1

ОРГАН З СЕРТИФІКАЦІЇ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ТЕСТМЕТРСТАНДАРТ»

СЕРТИФІКАТ
НА СИСТЕМУ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Зареєстрований в реєстрі ОС ТОВ "ТЕСТМЕТРСТАНДАРТ"
за № UA.MS.299-21
Чинність: «16» червня 2021 року
«15» червня 2024 року

ЦИМ СЕРТИФІКАТОМ ПОСВІДЧУЄТЬСЯ, ЩО СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

юридична адреса і адреса потужностей виробництва: 29018, Хмельницька обл.,
м. Хмельницький, вул. Тернопільська, 17
код ЄДРПОУ 22987900

сфера сертифікації:
**виробництво засобів вимірювальної техніки, приладів побутових,
освітлювальної техніки (світлодіодної продукції)**

відповідає вимогам:

ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO14001:2015, IDT)
Системи екологічного управління. Вимоги та
настанови щодо застосовування

Контроль відповідності сертифікованої системи екологічного управління
вимогам зазначеного стандарту здійснюється шляхом проведення наглядових аудитів.

Заступник керівника органу з сертифікації О.В. Забродська

ОС ТОВ «ТЕСТМЕТРСТАНДАРТ», 10029, м. Житомир, вул. Небесної Силі, 52, testmetstandart@ukr.net
Атестат про акредитацію, зареєстрований у реєстрі НААУ 24.04.2020р за № 80117, дієсний до 14.05.2022р.
Чинність сертифікату можливо перевірити за тел.: (0412) 42-00-58

BREEAM®

Code for a Sustainable Built Environment
www.breem.com

BREEAM In-Use

The assessment of the Floors 1-8 of:

Optima Plaza
7D Naukova St
Lviv
Ukraine

has been carried out according to Technical Manual:

BREEAM In-Use International: 2015

by a Licensed Assessor for:

TOV Ukrayinski Yurydychni Tekhnologiyi

Certificate Number: **BIU00000511-1.1**

Issue: **1.1**

The assessment process is certified by BRE Global Limited in accordance with the requirements of Scheme Document SD123

Asset Performance:

Very Good

59.7%

Delta Projektconsult Ukraine LLC
Licensed Assessor Company

Maxym Zayika
Assessor name

BAUD0708
Assessor Number

Signed on behalf of BRE Global Ltd,

Eirini Passia
Certification Manager, BREEAM

27 Jul 2018
Date of Issue

27 Jul 2019
Valid until

Building Management:

Not Assessed

Occupier Management:

Not Assessed

This certificate is issued to the Licensed Assessor Organisation named above based on their application of the assessment process in accordance with Scheme Document SD123.

This certificate is valid on the date of issue on the basis of the data provided by the client and verified by the Assessor Organisation.

To check the authenticity of this certificate visit www.greenbooklive.com/check, scan the QR Tag or contact us: E: breem@bre.co.uk, T: +44 (0)333 321 8811

This certificate remains the property of BRE Global Limited and is issued subject to terms and conditions available at www.greenbooklive.com/terms

BRE Global Limited is a UKAS accredited product certification body, No. 0007, which can be verified by visiting www.ukas.com

BREEAM is a registered trademark of BRE (the Building Research Establishment Ltd. Community Trade Mark E5778551).

SD123 Cert. No. BIU00000511-1.1

Page 1 of 2

© BRE Global Ltd, 2018

ДОДАТОК Д
Зразок сертифікату Travelife

Gold Certified for
Accommodation Sustainability

Following an independent audit against the Travelife Standard*

Flora Garden Ephesus

Davutlar Mah., Adnan Kahveci Cad. No:73, Kuşadası, Aydın, Türkiye

has achieved Travelife Gold Certification

**They have shown Travelife evidence that they are
taking action in the following areas:**

Minimising their environmental impacts

Improving the economic and social impacts for people in
their community

Respecting and protecting human rights and fair labour
practices

Safeguarding animal welfare and biodiversity

13/10/2021 to 13/10/2023
certificate number – 101948

*The Travel Standard is recognised by the Global Sustainable Tourism Council (GSTC)

Travelife Ltd, 30 Park Street, London, SE1 9EQ, United Kingdom. Registered in England No 03290532

www.travelifestaybetter.com

Рисунок 1. Готель «Тернопіль» фото 1966р.

Рисунок 2. Готель «Тернопіль» фото 2010 р.

Рисунок 3. Готель «Тернопіль» фото 2023р.

Номерний фонд готелю «Тернопіль»

Рис. 1.

Рис. 2.

Рис. 3.

Рис. 4.

Рис. 5.

Рис. 6

Рис.7.

Рис. 8.

Рис. 9.

Рис.10.

Рис. 11.

Рис.12.

Рис. 13.

Рис. 14.

Рис. 15.

Рис. 16.

Рис. 17.

Рис. 18.

Рис. 19.

Рис. 20.

Рис. 21.

Рис. 22.

Рис. 23.

Рис. 24.

Рис. 25.

Рис. 26.

Рис. 27.

Рис. 28.

Рис. 29.

Рис. 30.

Рис. 31.

Рис. 32.

